

EHBN

THEMA 7: STAATSINRICHTING EN RECHTSSTAAT

- 7.1. Grondwet
- 7.2. Kiesrecht
- 7.3. Politieke partijen
- 7.4. Bestuur
- 7.5. Wetten

Thema Staatsinrichting en rechtsstaat
Film: De grondwet

In de grondwet staan de rechten van de burgers, en de regels voor onze staatsinrichting.
We praten en schrijven over alles.
We hebben een mening,
ook over politiek en koningshuis,

Er is vrijheid van meningsuiting,
maar altijd met respect voor een ander.
Heeft iemand geen respect?
Dan zeg je tegen die ander dat je respect wilt,
of dat je je beledigd voelt.
Of je gaat naar de politie, of naar een meldpunt voor Discriminatie.
De rechter beslist.

Er is vrijheid van godsdienst.
In Nederland leven christenen, moslims, boeddhisten, hindoes en joden.
Elke godsdienst heeft een eigen kerk:
een moskee,
een tempel,
een synagoge...
In Nederland is de godsdienst vrij en gelijk.
Veel Nederlanders hebben geen godsdienst
En dat mag ook.
Alle mensen in Nederland leven hun eigen leven, in vrijheid:
vrouw en man,
zwart en wit,
homo en hetero,
communist en liberaal,
Nederlander en buitenlander...
Voor de wet zijn we allemaal gelijk.
Discriminatie is verboden.
Krijgt u met discriminatie te maken?
Ga dan naar een meldpunt Discriminatie
Het adres vindt u op het internet.
Discrimineer ook zelf niet.

Thema: Staatsinrichting en rechtsstaat
Film: Kiesrecht

Nederland is een democratie,
Alle Nederlanders mogen stemmen,
Dat heet actief kiesrecht.
Maar je moet achttien jaar zijn om te mogen stemmen.

Iedereen heeft ook passief kiesrecht,
Passief kiesrecht betekent:
U kunt ook kandidaat zijn voor een verkiezing.

Bent u vijf jaar legaal in Nederland?
Dan heeft u kiesrecht.
Maar alleen voor de gemeenteverkiezingen.

Stem dus elke vier jaar!
Neem uw oproepkaart mee.
Vul het formulier in, en doe het in de stembus.
Uw stem telt.
Stem op een partij, of op een persoon
Stem voor de gemeente, voor de raadsleden.
Stem voor de provincie, voor de statenleden

Stem voor de Tweede Kamer, voor de kamerleden,
Stem elke vijf jaar voor Europa, voor het parlement.

En stem voor het waterschap.
Want we willen schoon water,
en we willen veiligheid.

En stem ook bij een referendum!
Bij het referendum stemt u voor of tegen,
bijvoorbeeld voor de grondwet van Europa.

Uw stem telt

Thema: Saatsinrichting en rechtsstaat
Film: Politieke partijen

Nederlanders mogen stemmen.
We stemmen op een politieke partij.
En je mag in Nederland ook een politieke partij starten.

Er zijn veel politieke partijen in Nederland,
Maar in het parlement zijn er maar tien.
Er zijn rechtse partijen, linkse partijen, en middenpartijen.
Er is een partij voor oude mensen,
en ook een partij voor dierenliefhebbers.

Bij gemeenteraadsverkiezingen kiezen we de gemeenteraad.
De gemeenteraad beslist bijvoorbeeld over de bouw van een nieuwe school of een weg.

Ook buitenlanders mogen stemmen.
als ze 5 jaar legaal in Nederland zijn.
En in de gemeenteraad zitten ook buitenlanders.

Alle partijen hebben hun eigen ideeën.
De PvdA zegt bijvoorbeeld:
"De regering moet mensen helpen met werk en met uitkeringen."

Groen links vindt het milieu heel belangrijk.

En het CDA zegt:
"Familieleden moeten elkaar helpen. De regering moet niet alles doen."

De VVD is rechts en vindt vrijheid en democratie belangrijk.

Een partij in het midden werkt samen met rechts en links.

Er is veel informatie over politieke partijen.
Welke partij past het beste bij u?
Lees de informatie in kranten en tijdschriften.
En kijk naar de televisie en natuurlijk op het internet

Thema: Staatsinrichting en rechtsstaat
Film: Bestuur

De derde dinsdag van september is Prinsjesdag.
De koningin rijdt dan in de gouden koets naar het Binnenhof, in Den Haag.
Ze opent daar het regeringsjaar.

De regering maakt regels en wetten,
en de koningin zet haar handtekening.
De regering maakt plannen voor het nieuwe jaar,
en de koningin leest die plannen voor in de troonrede.
Zij heeft geen vrijheid van meningsuiting.

Nederland is een land met een koning of koningin: een monarchie.
Maar de grondwet is het belangrijkste.

De Eerste en de Tweede Kamer zijn samen het parlement.
Iedere vier jaar zijn er verkiezingen.
Daarna komt er een nieuw parlement,
en ook een nieuwe regering.

De ministers komen uit verschillende politieke partijen.
Ze zijn een coalitiekabinet.

De Tweede Kamer controleert de ministers,
en de Eerste Kamer controleert de Tweede Kamer.

Elke provincie heeft ook een parlement,
Daar praten ze over steden, milieu en snelwegen.
Dit zijn bestemmingsplannen.

Het Europese Parlement vergadert in Brussel,
over economie, milieu en veiligheid.
De wetten van Europa en de subsidies zijn heel belangrijk voor Nederland!

Thema: Staatsinrichting en rechtsstaat
Film: Wetten

Nederland is een democratie.
Het parlement maakt wetten, samen met de regering.
Wetten zijn afspraken.
Iedereen moet de wet kennen,
en iedereen moet zich aan de wet houden.

De rechter kent de wetten.
Hij gebruikt de wetten.
En hij spreekt recht in de rechtbank.
Een rechter wordt niet gekozen.
De rechter wordt benoemd.
Hij is onafhankelijk.
Na de verkiezingen houdt de rechter zijn werk,
en de wetten blijven hetzelfde.

Alleen het parlement kan wetten veranderen.
De rechtspraak staat boven godsdienst en politiek.
De rechtspraak staat boven alles.

Volgens de wetten mogen mannen met mannen trouwen,
en mogen vrouwen met vrouwen trouwen.
Mensen mogen samenwonen zonder te trouwen.
Een zwangere vrouw mag naar een kliniek gaan, om haar ongeboren baby te laten weghalen.
Ze mag abortus plegen
Iemand die niet meer beter kan worden, mag om euthanasie vragen.
Samen met een dokter kan hij kiezen om te sterven.
Een vrouw mag op straat de kleren dragen die ze mooi vindt,
en zij mag zelf een man kiezen.
Een vrouw moet hetzelfde salaris krijgen als een man.
Vrouwen en mannen zijn gelijk.

Volgens de wet is het verboden om geweld te gebruiken.
Ook in huis is dit verboden.
Niemand mag kinderen slaan.
Alleen de politie mag wapens gebruiken.

Recht zoek je met woorden, en niet met vechten.
Ziet u dat iemand geweld gebruikt?
Ga dan naar de politie.
Of naar een meldpunt, bijvoorbeeld naar
het meldpunt kindermishandeling,
het meldpunt huiselijk geweld,
het meldpunt seksueel geweld,
of naar het meldpunt ouderenmishandeling